

◀ تمرکز شما بر راهکارهای علمی است. سؤال این است که چرا دانشگاه‌ها وارد نمی‌شوند و به دولت کمک نمی‌کنند آیا دانشگاهیان توانسته‌اند، از نتایج تحقیقات برای اداره دانشگاه‌ها به درستی استفاده کنند؟

خیر، دانشگاه‌ها و وزارت علوم هم همانند سایر حوزه‌های اجرایی به درستی اداره نشده‌اند. بعد از انقلاب اگرچه دانشگاه‌ها و مراکز علمی و پژوهشی در مقایسه با سایر حوزه‌ها موفق‌تر عمل کرده‌اند و در رشته‌های مختلف پزشکی، نانو تکنولوژی و سلول‌های بنیادی دستاوردهای خوبی داشته‌اند؛ اما در رقابت با مراکز علمی جهان هنوز راه درازی در پیش دارند. در این سال‌ها متأسفانه رویکرد حاکم بر آموزش عالی مبتنی بر توسعه کمی بوده است. لذا منابع محدود مالی به جای تمرکز بر دانشگاه‌های بزرگ و برتر، در گستره کشور در واحدهای دانشگاهی نوپا و بعضاً فاقد استانداردهای لازم توزیع شده است. این در حالی است که نظام آموزش و پرورش و نظام آموزش عالی همانند نظام ورزش کشور است. ورزش همگانی، تا آنجا که ممکن هست باید گسترش پیدا کند و فرهنگ ورزش و تندرستی تشویق و ترویج شود؛ اما در ورزش قهرمانی باید تمرکز بر کیفیت و سرمایه‌گذاری بر نخبگان ورزشی معطوف شود، چرا که اگر دولت‌ها نتوانند، منابع لازم را برای ورزش قهرمانی فراهم کنند، در رقابت با جامعه جهانی جایگاهی متناسب با توانمندی جوانان وجود نخواهد داشت.

لذا همانگونه که ورزش قهرمانی باید مورد حمایت سخاوتمندانه دولت باشد، دانشگاه‌های بزرگ که محل تجمع نخبگان و فرهیختگان دانشگاهی هستند، باید بطور خاص سرانه مالی بسیار بیشتری را دریافت کنند. بر خلاف آموزش عالی از آن طرف دیگر، سرمایه‌گذاری‌ها در آموزش و پرورش باید همگانی شود تا استعدادهای مناطق محروم هم بتوانند به دانشگاه‌های برتر راه پیدا کنند. بنابراین نجات آموزش عالی (وزارت علوم و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی) بر خلاف آموزش ابتدایی و متوسطه در گرو تغییر رویکرد از کمیت‌گرایی به کیفیت‌گرایی است. ارتباط نزدیک مراکز علمی و تحقیقاتی با وزارتخانه‌ها، سازمان‌ها و دستگاه‌های اجرایی در تصمیم‌سازی‌ها، مأموریت محور شدن دانشگاه‌ها برای حل مشکلات کشور، رفع محدودیت‌ها و مداخله‌های غیرعالمانه از محیط‌های علمی، تجهیز مراکز علمی به فناوری‌های پیشرفته جهانی، همکاری مشترک دانشگاه‌های کشور

با دانشگاه‌های برتر جهانی و بطورکلی بین‌المللی کردن نظام آموزش عالی کشور و تجمیع و ادغام واحدهای دانشگاهی کوچک در دانشگاه‌های بزرگ از مواردی است که باید انجام پذیرد.

◀ با این توضیحات عملاً تصمیمات گرفته شده، تاکنون نه تنها جامعه را ناراضی کرده، بلکه حوزه سیاسی را با مشکلات بسیاری هم مواجه کرده است. همینطور است. تصمیمات نادرست از یک طرف حوزه سیاسی را با بحران کارآمدی مواجه می‌کند و از طرف دیگر با توجه به نظریه سرایت، باعث بحران‌هایی مثلاً در حوزه مشروعیت هم میشود. مضافاً اینکه توجه و تبلیغات کشور را با بحران مواجه می‌کند. یعنی پایه‌هایی که یک نظام سیاسی باید بر آنها متکی باشد، با چالش و بحران مواجه می‌شوند.

فراموش نکنیم که به دلیل جهانی شدن اقتصاد و درهم تنیدگی اقتصاد بین‌المللی، هیچ کشوری بدون ارتباط با قدرت‌های برتر اقتصاد جهانی نمی‌تواند، رشد اقتصادی پایداری را تجربه کند

◀ به نظر می‌رسد، فساد هم نقش تعیین‌کننده‌ای در این موضوع داشته باشد؟

فساد به معنای سوءاستفاده از قدرت و اختیارات در حوزه عمومی برای کسب منافع خصوصی است و عموماً در زمانی که سیاست و اقتصاد انحصاری شده است گسترش بیشتری پیدا می‌کند. فساد انواع و اقسام دارد. در ایران شناخته شده‌ترین و شایع‌ترین آن بین مردم فساد مالی و اقتصادی همانند، ارتشا، اختلاس، رشوه خواری و فروش مدرک تحصیلی است که ذیل عنوان بیت‌المال خواری شناخته می‌شود. برخی از کشورها و دولت‌ها خود عامل مهمی برای ایجاد و توسعه فساد هستند، زیرا فساد عموماً از سطوح کلان به سطح مدیران میانی و سپس کارمندان عادی و معمولی گسترش پیدا می‌کند. زمانی که کارکنان سطوح پایین‌تر اداری در یک نظام سیاسی در جریان فساد مقامات بالاتر قرار می‌گیرند، نیز به نوبه خود به فساد مالی مبادرت می‌کنند که البته برخورد با این نوع فساد به دلیل گستردگی آن بسیار دشوارتر است. مهم‌تر اینکه به لحاظ عمومیت یافتن پدیده فساد مالی و برداشت از منابع دولتی در سطوح گسترده، کارکنانی که منابع مالی در اختیار ندارند. اما از قدرت تصمیم‌گیری برای ارباب رجوع برخوردارند، به اخذ رشوه از مردم مبادرت می‌کنند و کارکنانی هم که قدرت تصمیم‌گیری برای ارباب رجوع ندارند، به بی‌عملی، فرار از وظایف کاری و بی‌تعهدی نسبت به شغل خود مبادرت می‌ورزند. در این وضعیت بحران اخلاقی جایگزین تعهدکاری، وظیفه‌شناسی و اخلاق حرفه‌ای می‌شود. نوع دیگری از فساد هم وجود دارد که صاحبان قدرت از محل منابع عمومی و جایگاه و موقعیت خویش رانت‌های مالی، اقتصادی، منزلتی را به حامیان ارائه می‌دهند که تحت عنوان حامی‌پروری شناخته می‌شود. فراموش نکنیم که اصولاً هر نوع فساد اقتصادی و اداری، نتیجه مستقیم فساد سیاسی است.

◀ راهکار خروج از چرخه فساد در چیست؟ آیا تجارب موفق‌تری در دنیا در این زمینه وجود دارد که بتوانیم از آنها استفاده کنیم؟ فهرست بلندبالایی برای مبارزه با فساد وجود دارد. خوشبختانه فناوری بسیاری از چالش‌های نظام

